

**LIETUVOS RESPUBLIKOS LAIKINOJO SOLIDARUMO ĮNAŠO ĮSTATYMO PROJEKTO
DERINIMO PAŽYMA**

Institucija, pateikusi pastabas ar pasiūlymus, rašto data ir Nr.	Pastabos ir pasiūlymai	Argumentai dėl pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta arba iš dalies atsižvelgta
<p>Ekonomikos ir inovacijų ministerija, 2023-03-16 raštas Nr. 3-1004</p>	<p>Manome, kad būtina numatyti Projektų ex-post poveikio vertinimo atlikimą, siekiant nustatyti taikyto mokesčio tinkamumą ir veiksmingumą.</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Vadovaujantis Teisėkūros pagrindų įstatymu, pažymėtina, kad <i>ex post</i> vertinimas atliekamas tik tokio galiojančio teisinio reguliavimo, kuris be esminių pakeitimų galioja bent 2 metus nuo įsigaliojimo. Laikinojo solidarumo įnašo įstatymo projekte (toliau – Įstatymo projektas) numatyta, kad šis įstatymas baigiamas taikyti apskaičiuojant ir mokant laikinąjį solidarumo įnašą (toliau – LSI) už mokėjimo laikotarpį, kuris baigiasi 2024 m. gruodžio 31 d. Vadinasi, jei būtų priimtas Įstatymo projektas, jis būtų taikomas trumpiau negu 2 metus, jis būtų laikinas, todėl netikslinga atlikti Įstatymo projekto <i>ex post</i> vertinimo.</p> <p>Be to, paprastai atlikus <i>ex post</i> vertinimą turėtų būti teikiamos ir rekomendacijos dėl tolesnio reguliavimo tobulinimo poreikio ateityje. Šiuo atveju Įstatymo projektu teikiamas reguliavimas būtų laikinas, jo tęsti nenumatoma. <i>Ex post</i> vertinimas duotų priešingą efektą – tik sustiprintų įspūdį dėl tariamo ketinimo, atlikus šį vertinimą ir įvertinus jo rezultatus, priimti tolesnius sprendimus.</p>

		<p>Be to, nebūtų aiškus <i>ex post</i> vertinimo objektas, nes Įstatymo projektu numatoma rinkti LSI nuo laikinai padidėjusių neplanuotai gautų grynujų palūkanų pajamų, kurios nebūtinai būtų gaunamos po kelerių metų.</p> <p>Taip pat pažymėtina, kad toks reguliavimas palies tik nedidelį skaičių kredito įstaigų ir įtakos jų veiklai, mokumui neturės. LSI nustatytas taip, kad neturėtų neigiamo poveikio finansų sistemos stabilumui, jis būtų taikomas tik neplanuotai kredito įstaigų pajamų daliai, kuri paprastai nėra įskaičiuojama darant verslo sprendimus ir kuri susiformavo ne dėl kredito įstaigų vykdomos veiklos, o dėl pasikeitusios pinigų politikos krypties, esant rinkos netobulumams.</p>
<p>Teisingumo ministerija, 2023-03-16 raštas Nr. (1.6Mr) 2T-288</p>	<p>Atsižvelgiant į tai, kad Lietuvos Respublikos Konstitucijos 131 straipsnio 2 dalyje numatyti įstatymai gali būti skirti tik ypatingiems, strateginiams, konkrečiai apibrėžtiems ir per vienus biudžetinius metus negalimiems išspręsti visuomenės ir valstybės svarbiems uždaviniams kryptingai finansuoti (Lietuvos Respublikos Konstitucinio Teismo 2002 m. sausio 14 d. ir 2020 m. lapkričio 3 d. nutarimai), siūlytina LSIĮ projekte ir jo aiškinamajame rašte, kiek įmanoma, labiau pabrėžti iškilusio poreikio išskirtinumą, skubumą ir svarbą, įrodant, kad tai nėra skirta valstybės nuolatinėms funkcijoms ir kasdienėms reikmėms (LSIĮ projekto preambulėje ir (arba) jo 11 straipsnyje aiškiai įvardijant finansuojamas reikmes arba nustatant, kas ir kokia tvarka tai turės nustatyti), pagrindžiant negalėjimą numatyti to anksčiau ar padaryti to vėliau ir (ar) kitomis priemonėmis, aiškiai nurodant, kada paaiškėjo tam tikros netikėtos ar netipinės aplinkybės (tik derinimo lydraštyje nurodoma, kad paaiškėjo šių metų pradžioje).</p>	<p>Atsižvelgta iš dalies</p> <p>Įstatymo projekto preambulė patikslinta taip:</p> <p>„Lietuvos Respublikos Seimas, atsižvelgdamas į Rusijos Federacijos karinės agresijos prieš Ukrainą poveikį euro zonos ekonomikai, lėmusį valstybės paramos ekonomikai skatinti priemonių taikymą, infliaciją, pinigų politikos pokyčius ir reikšmingą kredito įstaigų grynujų palūkanų pajamų augimą;</p> <p>konstatuodamas, kad Rusijos Federacijos vykdoma atvira karinė agresija prieš Ukrainą turi reikšmingą neigiamą poveikį Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui;</p> <p>atsižvelgdamas į šiuo laikotarpiu pabrėždamas pastaraisiais metais ypač padidėjusį poreikį imtis būtinų ir</p>

		<p>neatidėliotinų priemonių Lietuvos Respublikos gynybai ir saugumui stiprinti nacionaliniam saugumui stiprinti, įgyvendindamas įsipareigojimus, susijusius su priimančiosios šalies pajėgumų stiprinimu, užtikrinant karinės infrastruktūros projektų, kuriais siekiama operatyviai užtikrinti Šiaurės Atlanto Sutarties Organizacijos (NATO) sąjungininkų pajėgų priėmimą Lietuvoje pagal NATO viršūnių susitikime Madride 2022 metais priimtą susitarimą, įgyvendinimą;</p> <p>p r i m a šį įstatymą.“</p> <p>Įstatymo projekto 9 straipsnis patikslintas taip: „Įgyvendinant šį įstatymą surinktos lėšos naudojamos karinio mobilumo ir karinės ir dvigubo naudojimo (civilinėms ir karinėms reikmėms) transporto infrastruktūros, taip pat karinės infrastruktūros, reikalingos priimančiosios šalies paramai užtikrinti, pritaikymo ir (ar) sukūrimo projektams finansuoti.“</p> <p>Atitinkamai papildytas Įstatymo projekto aiškinamasis raštas.</p> <p>Visais atvejais pagal Įstatymo projekte nustatomą reguliavimą įnašas bus įskaitomas į valstybės biudžetą (Įstatymo projekto 1 straipsnio 1 dalis, 1 dalis, 7 straipsnio 1 ir 2 dalis) ir per valstybės biudžeto sistemą paskirstomas įstatymo projekto 9 straipsnyje nurodyta paskirtimi Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymo ir jo</p>
--	--	--

		įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta apimtimi. Surinkto laikinojo solidarumo įnašo paskirstymo per valstybės biudžetą taisyklės ir Įstatymo projekto 9 straipsnyje nurodytų projektų nustatymo pagrindas nėra šio Įstatymo projekto reguliavimo dalykas.
	LSĮ projekto 4 straipsnyje nurodoma, kad apskaičiuojant laikinojo solidarumo įnašo bazę atsižvelgiama į vidutines metines 4 finansinių metų grynujų palūkanų pajamas. Lieka neaišku, kaip apskaičiuojama laikinojo solidarumo įnašo bazė, jei laikinojo solidarumo įnašo subjektas veiklą vykdė trumpiau nei 4 metus, todėl LSĮ projektas tikslintinas šiuo aspektu.	<p>Atsižvelgta</p> <p>Įstatymo projekto 5 straipsnio (buvusio 4 straipsnio ankstesnėje Įstatymo projekto redakcijoje) 1 dalis patikslinta, įrašant papildomą taisyklę dėl laikinojo solidarumo įnašo mokėtojų, kurie veiklą vykdė trumpiau nei 4 metus:</p> <p>„1. <..> Jeigu laikinojo solidarumo įnašo mokėtojas vykdo veiklą trumpiau nei šioje dalyje nurodytą laikotarpį, apskaičiuojant laikinojo solidarumo įnašo bazę neįtraukiami kalendoriniai metai, kuriais laikinojo solidarumo įnašo mokėtojas pradėjo vykdyti veiklą.“</p>
	Be to, LSĮ projekto 2 straipsnio 3 dalies, 7 straipsnio, 8 straipsnio 1 dalies, 9 straipsnio nuostatose dėl mokesčių administratoriaus ir mokesčių mokėtojų teisių ir pareigų, dėl mokestinės nepriemokos išieškojimo ir mokesčio permokos grąžinimo, dėl mokesčių apskaičiavimo, deklaravimo ir sumokėjimo kontrolės ir dėl delspinigių skaičiavimo ir baudų skyrimo nurodoma, kad mutatis mutandis taikomos Mokesčių administravimo įstatymo nuostatos. Pažymėtina, kad Mokesčių administravimo įstatymo paskirtis yra reglamentuoti santykius, susijusius su mokesčių administravimu, o LSĮ projektu nustatomas laikinasis solidarumo įnašas pagal turinį yra mokestis, nors ir nėra nurodomas Mokesčių administravimo įstatymo 13 straipsnyje. Atsižvelgiant į tai, siekiant sistemiško reguliavimo, manome, jog šis mokestis turėtų būti integruojamas į Mokesčių administravimo įstatymo reglamentuojamą sistemą, ir reikėtų keisti ir kartu teikti ir Mokesčių administravimo įstatymo pakeitimo įstatymo projektą	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Manome, kad LSĮ turėtų būti laikomas (ir teisiškai reglamentuojamas) kaip specifinė asmenų finansinė prievolė valstybei, o ne kaip mokestis, remiantis šiais argumentais:</p> <p><u>1. Aktualios sąvokos.</u> Mokesčių administravimo įstatymo (toliau – MAĮ) 2 straipsnyje aiškiai apibrėžta, kas laikytina mokesčiu, mokestine prievole, mokesčių įstatymu, mokesčių mokėtoju, mokesčių administravimu, mokestiniais ginčais ir pan. Sistemiškai analizuojant ir vertinant MAĮ 2 straipsnyje pateiktas sąvokas (visų pirma,</p>

	<p>(kuriuo būtų keičiamas jo 13 straipsnis, taip pat peržiūrėtas ir įvertintas poreikis keisti ir kitas susijusias jo nuostatas).</p>	<p>mokesčio, mokestinės prievolės, mokesčio įstatymo, mokesčių mokėtojo, mokesčių administravimo) galima teigti, kad LSI nelaikytina mokesčiu kaip tokiu.</p> <p><u>2. LSI specifika.</u> Itin specifinė LSI bazė ir siauras, specializuotas šių LSI mokėsiiančių asmenų ratas nebūdingi mokesčiams. Be to, mokesčiai paprastai įvedami ir taikomi neapibrėžtą laiką, o LSI iš esmės laikytina beveik vienkartinė asmenų finansine prievole. Specifiška ir tai, kad Įstatymo projekte nurodomi LSI panaudojimo tikslai, kas taip pat nebūdinga mokesčių teisei. Visa tai leidžia teigti, kad LSI turėtų būti laikoma specifine įmoka, bet ne mokesčiu (tradicine prasme).</p> <p><u>3. Analogiško turinio pavyzdžiai.</u> Lietuvos Respublikos įstatymas „Dėl Reglamento (ES) 2022/1854 įgyvendinimo“ taip pat įteisina specifines asmenų finansines prievoles valstybei, tačiau ne mokesčius kaip tokius (žr. aktualias MAĮ 2 straipsnio sąvokas ir MAĮ 13 straipsnyje pateiktą išbaigtą mokesčių teisės aktų sistemą).</p> <p>4. Įstatymo projekte pasirinktas toks LSI taikymo modelis, kad, be kita ko, įvertinus ir tai, jog LSI bus mokamas į valstybės biudžetą, jį turėtų administruoti Valstybinė mokesčių inspekcija, taikydama iš dalies identiškas administravimo procedūras, kokios šiuo metu taikomos administruojant mokesčius. Tuo tikslu buvo galimi 2 tokio reguliavimo įtvirtinimo variantai: a) aprašant laikinojo solidarumo įnašo administravimo tvarką pačiame Įstatymo projekte, b) tą patį tikslą</p>
--	---	--

		<p>pasiekti nurodant, kokios MAĮ nuostatos taikomos <i>mutatis mutandis</i>. Siekiant teisėkūros ekonomiškumo ir efektyvumo principų, šiuo atveju pasirinkta antroji alternatyva.</p> <p>Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad šiuo metu tam tikrų nemokestinių prievolių (pavyzdžiui, paskirtų baudų už administracinius nusižengimus) administravimui taip pat taikomos tam tikros MAĮ nuostatos (MAĮ 14 straipsnio 7 dalis), todėl Finansų ministerija nesutinka su nuomone, kad MAĮ nuostatas galima taikyti tik mokesčiams ir tik iš jų kylantiems teisiniams santykiams. Atitinkamai šiuo atveju nekyla pareigos papildyti ir MAĮ 13 straipsnio nuostatų.</p>
	<p>Atkreipiame dėmesį, jog Mokesčių administravimo įstatymo IX skyriuje reglamentuojamas mokesčių administratoriaus sprendimų apskundimas bei mokestiniai ginčai. Aiškinamajame rašte nepagrindžiama, kodėl šiuo atveju netaikoma mokestinių ginčų procedūra, įtvirtinta Mokesčių administravimo įstatyme, o LSĮ projekto 10 straipsnyje nurodoma, jog ginčai dėl šio įstatymo taikymo nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka. Siūlome įvertinti galimybę taikyti minėtą mokestinių ginčų procedūrą ir atitinkamai patikslinti LSĮ projektą, o nustačius, jog ši procedūra negali būti taikoma, tai turėtų būti pagrindžiama aiškinamajame rašte.</p>	<p>Neatsižvelgta.</p> <p>LSĮ nelaikytinas mokesčiu ir nėra (negali būti) administruojamas pagal MAĮ (žr. argumentus dėl 9 Teisingumo ministerijos pastabos), tuo pat metu ginčai, kylantys dėl šio LSĮ administravimo, nelaikytini (negali būti laikomi) ir MAĮ reglamentuojamais mokestiniais ginčais, kurie MAĮ 2 straipsnio 22 punkte apibrėžti kaip „ginčai, kylantys tarp <i>mokesčių mokėtojo</i> ir <i>mokesčių administratoriaus</i> dėl sprendimo dėl patikrinimo akto tvirtinimo ar kito panašaus pobūdžio sprendimo, pagal kurį <i>mokesčių mokėtojui</i> naujai apskaičiuojamas ir nurodomas sumokėti <i>mokestis</i>, taip pat dėl <i>mokesčių administratoriaus</i> sprendimo atsisakyti grąžinti (įskaityti) <i>mokesčio</i>“.</p>

		<p><i>permoką</i> (skirtumą)“. Būtent dėl šių priežasčių Įstatymo projekto 10 straipsnyje ir nurodoma, kad „ginčai dėl šio įstatymo taikymo nagrinėjami Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka“.</p>
	<p>Vadovaujantis Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 7 punkte įtvirtintu teisėkūros sistemiškumo principu, įstatymo įgyvendinamieji teisės aktai turi būti rengiami ir priimami taip, kad įsigaliotų kartu su įstatymu ar atskiromis jo nuostatomis, kurias šie teisės aktai įgyvendina. Kadangi LSĮ projekto 12 straipsnio 3 dalis nesuderinama su teisėkūros sistemiškumo principu, LSĮ projektas turėtų būti papildytas nuostatomis dėl jo įsigaliojimo (suderinant tarpusavyje LSĮ projekto įsigaliojimo datą su LSĮ projekto 12 straipsnio 3 dalyje pateikiamo pavedimo priimti jo įgyvendinamuosius teisės aktus terminu).</p>	<p>Neatsižvelgta</p> <p>Atsižvelgiant į Įstatymo projekto priėmimo skubumą ir poreikį dėl ypatingų aplinkybių surinkti Įstatymo projekte nurodytiems tikslams finansuoti skirtas lėšas, numatomas įstatymo įsigaliojimas nuo jo priėmimo dienos, tačiau atsižvelgiant į tai, kad pagal Įstatymo projektą pirmasis avansinės LSĮ deklaracijos pateikimo terminas yra 2023 m. rugpjūčio 31 d., o Valstybinei mokesčių inspekcijai įstatymui įgyvendinti reikės parengti LSĮ ir avansinio LSĮ deklaracijų formas, informacines sistemas pritaikyti gautiems duomenims apdoroti, prievolėms kaupti ir kt., Įstatymo projekto 11 straipsnio 2 dalis patikslinama taip:</p> <p>„2. Valstybinės mokesčių inspekcijos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos viršininkas per 2 savaites 3 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo dienos priima šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.“</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad Įstatymo projektą tikimasi priimti šių metų balandžio mėn., LSĮ mokėtojai turės pakankamai laiko deklaracijoms parengti ir pateikti.</p>
Konkurencijos taryba,	Lietuvos Respublikos konkurencijos tarybos vertinimu, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos pateiktais derinti Įstatymų	Atsižvelgta iš esmės

<p>2023-03-17 raštas Nr. (2.30Mr-43)6V- 355</p>	<p>projektais nustatoma tvarka gali iškreipti konkurenciją, nes tik daliai konkuruojančių ūkio subjektų siūloma taikyti laikinojo solidarumo įnašą nuo neplanuotų grynujų palūkanų pajamų. Tai būtų taikoma tik toms kredito įstaigoms, kuriose laikomi Lietuvos rezidentų indėliai ir lėšos, kai jų suma siekia 400 mln. eurų, ir vertinama būtent 2022 m. gruodžio 31 d. turėta indėlių ir kitų lėšų suma. Likusios kredito įstaigos, taip pat ir kiti konkuruojantys ūkio subjektai, <u>rinkoje galintys pasiūlyti pakeičiamus produktus</u>, – atleidžiami nuo atitinkamo mokesčio. Pavyzdžiui, pagal Įstatymų projektus solidarumo įnašas nebus taikomas konkuruojantiems ūkio subjektams, kurie nėra kredito įstaigos, ir kredito įstaigoms, kuriose:</p> <ul style="list-style-type: none"> (a) rezidentų indėliai ir kitos lėšos nesiekia 400 mln. eurų; (b) indėlių ir kitų lėšų 400 mln. eurų riba būtų pasiekta tik sudėjus rezidentų bei ne rezidentų laikomas lėšas; (c) 400 mln. eurų riba būtų pasiekta po 2022 m. gruodžio 31 d. <p>(2) Jei daliai toje pačioje rinkoje dalyvaujančių ūkio subjektų taikomi mokesčiai, o kitiems – ne, tai reiškia, kad panašia (ar tokia pačia) veikla užsiimančios įmonės turės skirtingas sąlygas: tikėtina, jog kredito įstaigos, kurioms nustatyti didesni mokesčiai, turės mažiau galimybių investuoti į savo teikiamų paslaugų kokybę, technologijų plėtrą, inovatyvumą, vartotojams siūlyti prieinamesnes, patrauklesnes kredito paslaugų sąlygas, didesnę jų įvairovę. Tai apsunkins jų galimybes konkuruoti su tose pačiose rinkose veikiančiais ūkio subjektais, kurie nebus apmokestinami laikinuoju solidarumo įnašu.</p> <p>(3) Todėl siūlytume peržiūrėti Įstatymų projektuose nustatytas sąlygas, pagal kurias atrenkami solidarumo įnašu apmokestinami ūkio subjektai, ir apsvarstyti bei pasirinkti ūkio subjektų tarpusavio konkurencijos neribojančias (ar kuo mažiau ribojančias) alternatyvas tinkamas reguliavimu siekiamiems tikslams.</p> <p>(5) Taip pat, Konkurencijos tarybos ekspertų nuomone, dėl Įstatymų projektais numatomo įvesti laikinojo solidarumo įnašo, dviem ūkio subjektų grupėms galėtų atsirasti visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje numatytus valstybės pagalbos kriterijus atitinkanti ekonominė nauda. Tos dvi ūkio subjektų grupės – tai laikinuoju solidarumo įnašu neapmokestinamos kredito įstaigos bei neįprastai didelį pelną -</p>	<p>Atsižvelgus į institucijų ir asociacijų pateiktas pastabas ir įvairius pastebėjimus dėl galimo poveikio konkurencijai, LSI modelis buvo pakeistas.</p> <p>Solidarumo įnašo taikymo modelis siūlomas tik kredito įstaigų sektoriui, nes būtent kai kurios kredito įstaigos gaus nelauktą didelį pelną per išaugusias grynąsias palūkanų pajamas. Staigaus palūkanų normų augimo, Europos Centriniam Bankui griežtinant pinigų politiką siekiant suvaldyti infliaciją, esant pertekliniam likvidumui anksčiau euro zonoje nėra buvę. Tokios aplinkybės sukuria ekonominės rentos kredito įstaigoms Lietuvoje galimybę – dalis kredito įstaigų gauna neproporcingai dideles palūkanų pajamas už reikšmingo dydžio lėšas, laikomas centriniame banke, ir taip pat padidėjusias palūkanų pajamas iš kreditavimo (daugiausia – su kintamąja palūkanų norma), kai vidutinė palūkanų norma, sumokama už indėlius vis dar neproporcingai atsilieka nuo paskolų likučio palūkanų normų.</p> <p>Būtent kredito įstaigos gali naudotis išskirtinėmis aplinkybėmis: reikšmingomis palūkanomis iš centrinio banko (nes tik jos gali gauti palūkanas už indėlius centriniame banke) ir turi teisę priimti indėlius, kurie dėl valstybės apsaugos (indėlių draudimo) ir susidariusio likvidžių lėšų pertekliaus yra pigūs įsipareigojimai ir už juos sumokamų palūkanų augimas reikšmingai atsilieka nuo už paskolas gaunamų palūkanų augimo.</p>
---	--	--

	<p>gavusios kitų sektorių įmonės, kurioms taip pat netaikomas laikinasis solidarumo įnašas.</p> <p>(6) Visus valstybės pagalbos požymius atitinkanti priemonė gali būti įgyvendinama tik iš anksto apie ją pranešus Europos Komisijai ir gavus jos pritarimą. Jeigu valstybės pagalba teikiama be Europos Komisijos pritarimo, ji laikoma neteisėta ir, Europos Komisijai pripažinus jos nesuderinamumą su vidaus rinka, privalo būti išieškota iš pagalbos gavėjų su palūkanomis. Be to, nacionaliniai teismai gali pareikalauti neteisėtos valstybės pagalbos su palūkanomis išieškojimo vien dėl to, kad valstybės pagalba nebuvo suderinta su Europos Komisija.</p> <p>(7) Taigi, siūlome apie Įstatymų projektuose numatomą taikyti laikinąjį solidarumo įnašą pranešti Europos Komisijai ir gauti jos pritarimą.</p>	<p>Be to, solidarumo įnašo taikymo modelis sudarytas taip, kad įnašui būtų skiriama tik dalis (60%) netikėtai aukštų grynujų palūkanų pajamų, jau esančių virš ribos, reikšmingai viršijančios įprasto dydžio grynąsias palūkanų pajamas, todėl neturėtų reikšmingos įtakos investavimo ir verslo sprendimams. Projektas buvo pakoreguotas: į įnašo bazę neįtraukiamos naujos kreditavimo sutartys, įvestas papildomas saugiklis, kad grynujų palūkanų pajamų ir sumokėto solidarumo įnašo skirtumas negali būti mažesnis nei 115% 2022 m. gautų grynujų palūkanų pajamų (neįtraukus palūkanų pajamų iš naujo kredito).</p> <p>Atsižvelgus į pastabą, nuspręsta ribos, dėl kurios įnašo mokėtoju gali būti tik dalis įstaigų, atsisakyti ir solidarumo mokesčio įstatymo nuostatos galiotų visoms kredito įstaigoms (kredito unijoms – netiesiogiai).</p> <p>Atsižvelgiant į tai, kad susidariusi netipinė situacija, pasižyminti itin dideliu likvidumu ir dideliu atotrūkiu tarp kai kurių kredito įstaigų už paskolas gaunamų ir už indėlius sumokamų palūkanų, susiformavo iš esmės dėl ekonominių procesų ir veiklos Lietuvoje, įnašo mokėjimas turėtų būti siejamas su veiklos Lietuvos Respublikoje apimtimis, todėl įnašo bazei taikomas koeficientas, atspindintis kiekvienos kredito įstaigos veiklos Lietuvoje dalį. Be to, veiklai kitose šalyse gali būti nustatyti tos šalyse įvesti panašaus pobūdžio įnašai ar kiti reikalavimai.</p> <p>Dėl Lietuvoje susidariusių ekonominių aplinkybių ir procesų netikėtai dideles</p>
--	--	--

		<p>palūkanų pajamas gautų tik dalis kredito įstaigų ir tuo jų situacija būtų pranašesnė nei kitų, ekonominės rentos negaunančių įstaigų, ir galėtų dar labiau stiprinti jų konkurencinį pranašumą, tikslingai sumodeliuotas laikinasis solidarumo įnašas turėtų spręsti susidariusią rinkos netobulumo problemą ir todėl daryti teigiamą poveikį konkurencijai, t.y. apriboti nelauktą naudą, atsiradusią dėl susiklosčiusių aplinkybių, o ne verslo sprendimų. Atsižvelgus į pastabą, pakoreguotas įnašo taikymo modelis, neapribojant jo taikymo srities. Pažymėtina, kad kadangi įnašas nukreiptas tik į perteklines grynąsias palūkanų pajamas, jį mokėtų tik tos kredito įstaigos, kurios tokias perteklines grynąsias pajamas gautų.</p> <p>Įstatymo projektas būtų taikomas pagal Bankų įstatymą veikiantiems Lietuvos Respublikoje įsteigtiems bankams, kitų Europos Sąjungos valstybių narių ir užsienio bankų filialams, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje, ir pagal Centrinį kredito unijų įstatymą veikiančioms centriniams kredito unijoms, pastarąsias apskaitant konsoliduotu mastu (t. y. visą grupę). Kadangi nuo 2023 m. sausio 1 d. Lietuvoje neveikia atskiros kredito unijos, kurios nėra centrinių kredito unijų narės, visos kredito unijos patenka į LSI taikymo sritį netiesiogiai, per centrinių kredito unijų grupes. Konkurencijos tarybos išvadoje nurodoma, kad Įstatymo projektas nėra taikomas ūkio subjektams, galintiems pasiūlyti pakeičiamus produktus, galimai turint omenyje atskiras</p>
--	--	---

		<p>finansines paslaugas teikiančius rinkos dalyvius, pvz., vartojimo kredito davėjus ar pan., tačiau pabrėžtina, kad šie subjektai nelaikytini teikiančiais pakeičiamas paslaugas ar savo veiklos pobūdžiu lygintini su kredito įstaigomis. Atitinkamai šiems subjektams nėra būdingos ženkliai išaugusios pajamos ar reiškiniai, apibūdinami kaip ekonominė renta. Pastebėtina, kad tik kredito įstaigos turi teisę priimti indėlius ir kitas grąžintinas lėšas iš neprofesionaliųjų rinkos dalyvių bei gautas lėšas laikyti Europos Centrinio Banko sąskaitoje ir tik išskirtinės nuo pačių kredito įstaigų nepriklausančios aplinkybės lėmė neplanuotą reikšmingą palūkanų pajamų padidėjimą. Šalies kredito įstaigų laikomų rezidentų įmonių ir gyventojų indėlių lygis ėmė augti sparčiausiai euro zonoje ir 2020–2022 metais ūgtelėjo net 52 procentus. Atkreiptinas dėmesys, kad šis neplanuotas reikšmingas palūkanų padidėjimas susiformavo būtent kredito įstaigų sektoriuje, kaip viena iš priežasčių dėl lėšų laikymo Europos Centiniame Banke. Taigi, ne kredito įstaigų sektoriaus finansų įmonės turės lygiai tokias pat galimybes konkuruoti ir sąlygas, kokias būtų turėjusios, jei nebūtų įvykęs pinigų politikos krypties pasikeitimas ir kredito įstaigos nebūtų gavusios nelauktų pajamų, todėl siūlomas sprendimas nepaveiks finansų sektoriaus ūkio subjektų galimybes konkuruoti.</p>
Lietuvos Verslo Konfederacija	Neigiamas poveikis investiciniam klimatui, nustatomos diskriminacinės sąlygos konkrečiam ekonomikos sektoriui, kapitalo prieinamumo mažėjimas,	Atsižvelgta iš dalies

<p>Investors Forum</p> <p>Lietuvos bankų asociacija</p> <p>Lietuvos laisvos rinkos institutas</p> <p>AB SEB bankas</p>	<p>galimi konkurencijos iškraipymo ir valstybės pagalbos požymiai, bankinės veiklos aplinkos bloginimas, įtaka banko stabilumui ir likvidumui, dvigubas apmokestinimas (kartu teikiamas Pelno mokesčio įstatymo projektas), prašymas pateikti konkrečius planus dėl įmokų į indėlių draudimo fondą, pratęsti projekto derinimo terminą ir Laikinojo solidarumo įnašo įstatymo projektą vertinti kartu su įmokų į indėlių draudimo fondą keitimo klausimu.</p>	<p>Atsižvelgus į finansų rinkos dalyvių pastabas, atsisakyta Pelno mokesčio įstatymo pakeitimo projekto, kuriuo buvo siūloma numatyti, kad LSĮ neatskaitomas iš pajamų pelno mokesčio tikslais, t. y. apskaičiuojant apmokestinamąjį pelną, Pelno mokesčio įstatymo nustatyta tvarka priskirti neleidžiamiems atskaitymams.</p> <p>Be to, atsižvelgiant į gautas pastabas, atnaujintame Įstatymo projekte taip pat nustatyta, kad apskaičiuojant LSĮ bazę neįtraukiamos grynosios palūkanų pajamos, gautos už 2023 m. sausio 1 d. ir vėliau sudarytas kreditavimo sutartis, išskyrus kreditavimo sutartis, sudarytas su finansų sektoriaus subjektais ir su laikinojo solidarumo įnašo mokėtoju susijusiais asmenimis.</p> <p>Įstatymo projektu siekiama Lietuvoje nustatyti LSĮ, kuris būtų taikomas tik daliai kredito įstaigų nelauktų gryųjų palūkanų pajamų, gautų dėl pasikeitusios pinigų politikos krypties, esant rinkos netobulumams ir kartu užtikrinant, kad įnašas neturės neigiamos įtakos konkurencingumui kredito įstaigų sektoriuje bei finansų sistemos stabilumui.</p> <p>LSĮ apskaičiuojamas taip, kad nesukeltų neigiamų pasekmių šalies konkurencingumui, nes jis būtų taikomas tik neplanuotai kredito įstaigų pajamų daliai, kuri paprastai nėra įskaičiuojama darant verslo sprendimus. Lietuvos kredito įstaigų sektoriaus kapitalo grąža ilgą laiką buvo viena didžiausių euro zonoje, o LSĮ, taikomas atsižvelgiant į</p>
--	---	---

		<p>netipines aplinkybes, nėra skirtas tokioms tendencijoms keisti. Būtent tai, kad Lietuvos bankų sektorius veikia tvariai ir pelningai ilguoju laikotarpiu, palyginti su kitomis euro zonos šalimis, yra vertintina kaip verslui palanki aplinka, o netikėtai gauta ekonominė renta savo prigimtimi nėra sietina su verslo sprendimais.</p> <p>Taip pat LSI nustatytas taip, kad neturėtų neigiamo poveikio finansų sistemos stabilumui. Lietuvos banko atliekamas kredito įstaigų testavimas rodo, kad sektorius jau yra atsparus didelio masto ekonomikos sukrėtimams ir įprastomis aplinkybėmis gebėtų padengti reikšmingai padidėjusius kredito nuostolius. LSI skaičiavimo parametrai yra sukalibruoti taip, kad būtų atsižvelgiama į ekonomikos kreditavimo poreikius, paliekant erdvės palūkanų pajamoms augti dėl paskolų portfelio augimo ir kitų aplinkybių, o įnašo subjektams liekanti dėl netipinių aplinkybių gaunama gryųjų palūkanų dalis būtų pakankama netikėtoms išlaidoms, pvz., atsiradusioms dėl paskolų kokybės pablogėjimo, padengti. Panaši ekonominė renta 2022 metais buvo nustatyta energetikos sektoriuje, kuris dėl energijos kainų svyravimų taip pat gavo nelauktą pelno (Reglamentas (ES) 2022/1854).</p> <p>Remiantis Įstatymo projekto nuostatomis, LSI bus laikinas, LSI bazė apibrėžta, neplanuotas pajamas atskiriant nuo įprastų pajamų, gaunamų už įprastą kredito įstaigų veiklą. Pabrėžtina ir tai, kad keičiantis aplinkybėms</p>
--	--	---

		<p>kredito įstaigų veiklos rezultatas irgi gali keistis, o skirtingų kredito įstaigų situacija nėra vienoda, todėl svarbu, kad siūloma LSI taikymo priemonė nustatyta taip, kad būtų taikoma tik gaunant neplanuotų pajamų, o ne neribotą laiką, nepriklausomai nuo aplinkybių. Pažymėtina, kad Finansų ministerija kreipėsi į Europos Centrinį Banką išvadai gauti dėl teikiamo Įstatymo projekto.</p> <p>Atkreiptinas dėmesys, kad nėra pagrįstos priežasties įmokų į Indėlių draudimo fondą klausimą svarstyti kartu su Įstatymo projektu. Indėlių draudimo įmokų normos nustatymo principus apibrėžia Indėlių ir įsipareigojimų investuotojams draudimo įstatymas. Ši norma pagal įstatyme nustatytus reikalavimus nustatoma kasmet iki gegužės mėn. pabaigos. Be to, Įstatymo projektas nustato, kad indėlių draudimo įmokos dydžiu mažinama apskaičiuota LSI bazė, t. y. kokie nors šio dydžio išskaičiavimo iš bazės apribojimai nenustatomi.</p>
--	--	--
